

Senders de gran recorregut

Escapa't a Europa... ¡a peu!

Els senders marcats ofereixen al caminant, experimentat o no, la possibilitat de gaudir de la natura i alhora de visitar els encants de les comarques muntanyenques, lluny de l'aglomeració turística costanera que avui monopolitza els mesos de vacances.

Qui no ha sentit mai la necessitat de deixar el soroll de l'aglomeració i fugir cap a la solitud de les muntanyes? La dificultat es presenta quan, arribats al punt d'eixida, ens decidim a començar l'excursió que hem programat. ¿On es troba el camí rural o aquell sender que havíem localitzat en el mapa? Hores de viatge i il·lusió d'emprendre la marxa acaben on comencen argelagues i esbarzers. I és que a hores d'ara la xarxa de camins i senders s'han perdut sota la vegetació de matolls i arbustos. La causa principal ha estat el procés d'industrialització, principalment de les zones costaneres. L'èxode de la població agrària atreta pel magnetisme de l'aglomeració industrial ha provocat l'abandó d'activitats de la vida rural que permetien conservar la xarxa de camins en perfecte estat d'ús. A hores d'ara el pasturatge o l'arregleca de llenya practica­ment ja han desaparegut. El desenvolupament de la xarxa viària normalitzava el trànsit de persones, procés que comportava l'abandó dels camins, exceptuant-ne aquells que portaven a punts específics, com ara un conjunt de camps o una masia encara habitada. L'augment del traçat de pistes que permeten l'entrada de vehicles per a activitats específiques (agràries, control forestal, tala d'arbres...) perjudiquen també, de manera determinant, la supervivència dels camins, sobretot, perquè coincideixen amb el seu trajecte. Enfront d'aquesta situació, la senyalització i la recuperació de la xarxa de camins i senders al nostre país es feia necessària.

No cal dir, però, que a partir d'aquest moment la xarxa centenària utilitzada fins ara com una via d'accés i de desplaçament obligats es destina a activitats lúdiques com l'excursionisme. La pràctica de senyalitzar camins ja és a l'Europa central una tradició que data de la segona meitat del segle passat. Caminar per gust, contemplar el patrimoni paisatgístic, la fauna i la flora d'una serralada al llarg del recorregut era ja un indicatiu de la futura societat industrial

creixent i del consegüent despoblament del medi rural. La senyalització ha entrat al nostre país, principalment, de la mà de França, on hi ha ja uns quarantà mil quilòmetres marcats. A finals dels anys quaranta, en aquest mateix estat, es creà el Comité National de Sentiers de Grande Randonnée, actualment Fédération Française de la Randonnée Pédestre, que agrupa els diferents comitès regionals francesos. A Europa, existeix una Federació Europea de Turisme Pedestre, que coordina les activitats de manteniment i marcatge dels diferents senders de gran recorregut (GR). A Catalunya, com a conseqüència dels diversos contactes amb els excursionistes francesos que tenien cura dels GR, el Club Excursionista de Gràcia proposà, l'any 1972, a la Federació Catalana de Muntanya de crear una xarxa de senders. Finalment, el 1974 es presentava el primer pla de senders de Gran Recorregut de Catalunya. Un any més tard s'iniciava el marcatge del primer tram del que seria el GR 7 (des d'Andorra, travessa Catalunya i el País Valencià de Nord a Sud). A hores d'ara, Catalunya té uns mil set-cents quilòmetres de senders de GR i uns dos-cents corresponents a itineraris curts, o dits també de Petit Recorregut (els PR són circuits per zones interessants o permeten l'enllaç de diversos GR). En canvi, la situació al País Valencià és molt més precària. Els senders de gran recorregut senyalitzats són solament dos: el GR 7, que el travessa longitudinalment i el GR 10, que entra per Andorra i mor a Puçol. I és que, sense el suport de les institucions i la tasca desinteressada de grups excursionistes, no es poden fer miracles.

El sender de gran recorregut té característiques i una filosofia ben determinades. La identificació d'aquests itineraris es fa evident, a través d'unes marques blanques i roges que els distingeixen dels PR, senyalitzats en blanc i groc. La funció dels GR és enllaçar diferents comarques i, fins i tot

nacions, tot tractant sempre de passar per llocs on l'excursionista puga aprovisionar-se i pernoctar. Cal dir que aquest fet ajuda a dinamitzar, de manera relativa, l'economia i la societat rural. El pas de caminants potencia l'ús d'albergs, fondes, refugis o càmpings al final de cada etapa. El disseny dels traçats d'un GR té en compte la presència de paratges naturals d'interès, punts d'aigua, pobles i monuments a partir dels quals l'usuari pot fer-se una idea de la comarca que travessa. Aquests senders supediten un itinerari més curt i directe a aquell amb punts de més interès, tot evitant, sempre que siga possible, carreteres asfaltades i pistes, si es pot passar per camins tradicionals. Els GR han estat concebuts perquè el caminant puga recórrer-los sense necessitat de mapes o altres informacions suplementàries, ja que els símbols de senyalització dels mateixos camins s'han de poder veure en els dos sentits de la marxa. Tot i això, hi ha publicades unes "topoguies" dels diferents sectors en què es detalla l'horari, el quilometratge, el perfil de cada etapa i la informació sobre l'allotjament, l'aprovisionament, el transport i altres serveis d'interès de cada poble o ciutat per on passa. Si, en canvi, necessitem informació actualitzada sobre l'estat d'un tram concret —moltes vegades el camí que busquem ha desaparegut sota el pas de les màquines d'obres públiques— sempre podrem acollir-nos al Centre de Documentació (CEDIM) del Centre Excursionista de València o a la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya, que té la seua seu a la ciutat de Barcelona. En aquestes dues entitats disposen d'informació actualitzada de l'estat dels itineraris que travessen el nostre país. Una vegada tot enllestit, només ens queda agafar la motxilla o —¿per què no?— la bici de muntanya i posar rumb a l'Europa de les muntanyes.

E. T. Climent